

Täysistunto

Tiistai 17.3.2020 klo 14.02—16.55

4. Hallituksen esitys eduskunnalle Yhdistyneiden kansakuntien teknologiainnovaatioiden laboratorion asemasta Yhdistyneiden kansakuntien kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 16/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

15.12 **Kimmo Kiljunen sd:** Arvoisa puhemies! Tässä asiassa joudutaan toteamaan samalla tavalla kuin edellisessä asiakohdassa tieliikennelaista, että valitettavasti ministeri, joka olisi mielellään tullut tätä asiaa esittelemään, eli ministeri Skinnari, johtuen ihan samoista syistä kuin nyt monet ministerit tai kaikki ministerit ovat täältä poissa, joutuu keskittymään vielä ajankohtaisempiinkin asioihin kuin tämän sopimuksen vahvistamisprosessi.

Kysymys on UNTIL-laitoksesta eli YK:n teknologiainnovaatiolaboratoriosta, joka on pilottivaiheena ollut Suomessa jo käynnistettynä vuodesta 2018, ja nyt se sitten tällä sopimusjärjestelyllä, jonka eduskunta tulee sitten toivottavasti vahvistamaan, tulee pysyväksi laitokseksi Suomeen.

Tämä on osa sitä surullisenkuuluisaa kansainvälistymistä — sanon sen surullisen sen vuoksi, että kansainvälistymisellä eli maailman pienentymisellä on myöskin ne negatiiviset vaikutuksensa, niin kuin me havaitsemme tästä rajusti leviävästä pandemiasta. Maailma pienenee, ja olemme osa yhteistä palloa, mutta toinen ulottuvuus kansainvälistymisessä on myöskin se, että me pyrimme sopimusvaraista kansainvälistä järjestelmää rakentamaan, ja sen keskeisimpänä instituutiona globaalimitassa on tietysti YK-järjestelmä, YK:n instituutiot.

Suomen kaltaiselle pienelle maalle on valtavaksi eduksi, jos me tänne pystymme saamaan näitä YK:n alaisia laitoksia. Niistä on kova kilpailu, kun 193 jäsenvaltiota kaikki haluaisivat näitä YK:n laitoksia omalle maaperälleen. On saavutus, että Suomi on asteittain, hyvin hitain askelin, onnistunut nyt saamaan joitakin YK:n sihteeristön alaisia laitoksia, jotka liittyvät kyllä kaikki — ja hienoa, että liittyvät — nimenomaan kehityspolitiikkaan laajemmin. 80-luvulla Suomeen sijoitettiin tämä taloudellisen kehitystutkimuksen laitos Wider, ja sittemmin tämän UNTIL-innovaatiolaboratorion pilottivaihe tuli Suomeen toissa vuonna, ja viime vuonna saimme sitten UNOPSin alaisen Suomeen tulevan toimiston myöskin, joka on siis YK:n hanketoimisto. Nämä ovat ensimmäisiä, pienimuotoisia YK:n

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2020 vp

läsnäoloa osoittavia yksiköitä Suomessa, ja on itsestään selvä, että näiden laitosten tuleminen Suomeen on meidän itsemmekin kannalta järkevää ja vahvistaa omaa yhteisöämme suhteessa kansainväliseen yhteisöön, mutta nyt nämä laitokset kaikki palvelevat omalla tavallaan myöskin Suomen sisäisiä tarpeita.

Tässä teknologiainnovaatiolaboratoriossa on kyseessä itse asiassa teknologian kehittäminen, digitalisaatioissa mukana oleminen, ja on arvokasta, että tämä temaattinen puoli, mihin tässä nyt erityisesti painotetaan, vastaa Suomen kehityspolitiikan yleisiä tarpeita suoraan. Kysymyksessä on koulutus, kysymyksessä ovat terveys, kiertotalous ja sodan ja rauhan kysymykset, kansainvälisen turvallisuuden ja rauhan kysymykset. Eli kaikilla näillä lohkoilla YK:n alaisessa järjestelmässä sitten pyritään täällä Suomen päässä, todennäköisesti nimenomaan Espoossa toimivassa yksikössä, sitten kehittämään teknologioita, jotka ennen kaikkea ovat tarkoituksenmukaisia ja järkeviä globaalimitassa mutta erityisesti kohdistuvat kehitysmaihin, köyhemmälle eteläiselle pallonpuoliskolle, jossa on tarve. Sen vuoksi, arvoisa puhemies, tähän tullaankin käyttämään sitten kehitysyhteistyövaroja, 7,5 miljoonaa meidän kehitysyhteistyövaroista tämän laitoksen kuluihin, ja se on hyvinkin tarkoituksenmukaista.

Kaiken kaikkiaan tämä on hieno askel, hyvä askel eteenpäin, ja tästä voi onnitella Suomea ja myöskin hallitusta, että tämä esitys on tänne nyt saatu.

15.16 Mikko Savola kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Kiljunen kuvasi hyvin sitä, mikä YK:n merkitys on ja mikä merkitys sillä on, että eri maat pystyvät näitä YK:n toimintoja saamaan myöskin omalle maaperälleen. Tämä on tietysti yksi niistä keskeisistä asioista myöskin.

Kaiken kaikkiaan tämä YK:n rooli tulee nyt kyllä korostumaan tässä tulevina kuukausina eteenpäin myöskin, kun tätä valtavaa pandemiaa käsitellään, mikä meitä on kohdannut täällä Euroopassa ja oikeastaan koko maailmassa — ei montaa kolkkaa enää ole, missä näitä ongelmia ei olisi — mitä nyt meillä Suomessakin tänään tullaan valtavan vahvasti käsittelemään. Se vaatii monenkeskistä yhteistyötä, se vaatii YK:n linjauksia, se vaatii yhteistä sopimista siitä, kuinka me saamme näitä asioita sovittua.

Digitaaliset järjestelmät ovat myös hyvin korostuneita siinä, ja meillä tulee tämä digitalisaatio nyt nousemaan entistä vahvemmin esille myöskin tässä meidän omassa järjestelmässämme täällä Suomessa siinä, kuinka opetetaan, kuinka etätyöt mahdollistetaan ja niin edelleen. Myöskin kansainvälisessä kanssakäymisessä tämä digitalisaation merkitys tulee nousemaan entistä enemmän.

Tähän esitykseen tullaan pureutumaan vahvemmin ulkoasianvaliokunnassa ja päästään siellä myöskin edustaja Kiljusen kanssa tätä esitystä viemään eteenpäin.

15.17 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Haluaisin vielä vahvistaa edustaja Savolan sanoja siitä, että tämä kansainvälinen kilpailu näistä YK-laitoksista on erittäin vahvaa. Meillä on perinteisesti YK:lla olemassa kaksi pääkaupunkia, ja se keskuspaikka on tietysti New York, ja toinen on perinteisesti Geneve, jossa oli Kansainliitto, aikoinaan toimineet YK:n keskeiset instituutiot. Itävalta on Wieniä onnistunut rakentamaan pala kerrallaan nyt kolmanneksi vaikuttavaksi YK:n keskuksiksi, ja sitten on pitkää rakoa — sitten on pitkää rakoa, ja siellä on yksittäisiä laitoksia eri puolilla maailmaa.

Ja kyllä, se on todettava, että Suomen kaltainen pieni valtio, jolla on vankka turvallisuuspoliittinen osaaminen, kehityspoliittinen panostus on vahvaa, Suomi, jos mikä pystyi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2020 vp

si erinomaisella tavalla olemaan YK-keskuksena vahvemmin kuin se tähän asti on ollut. Sen takia on hienoa, että nyt me saamme kolmannen tällaisen selkeän instituution tänne — vielä pienimuotoisen, mutta askel on oikeansuuntainen. Ehkä tässä vielä jossain saadaan sitten isompiakin kaloja tähän samaan prosessiin. Kyllä Suomen kansainvälinen asema ja myöskin turvallisuuspoliittinen asema vahvistuu siitä, että YK-laitokset tänne tulisivat.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan.